

Prof. zw. dr med. hab. Stefan Ślopek
Członek rzeczywisty PAN (1914–1995)

Urodził się 1 grudnia 1914 roku w Skawie, woj. krakowskie. Szkołę średnią ukończył w Tarnopolu, studia odbył na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie i w maju 1939 r. uzyskał dyplom lekarza. W roku 1945 na podstawie pracy pt. „O modyfikacji lwowskiej metody serologicznego badania kiły” otrzymał stopień doktora medycyny na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Habilitował się z zakresu mikrobiologii i serologii również na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie w roku 1948.

W roku 1950 otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego przy Katedrze Mikrobiologii Lekarskiej Śląskiej Akademii Medycznej, cztery lata później nominację na stanowisko dyrektora Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN we Wrocławiu. W roku 1957 otrzymał tytuł profesora zwyczajnego.

Członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk został w 1965 r., a w roku 1973 członkiem rzeczywistym tejże Akademii.

Profesor Ślopek był wybitnym specjalistą w zakresie mikrobiologii lekarskiej i immunologii. Jeszcze przed wojną pracował w filii Państwowego Zakładu Higieny we Lwowie i równocześnie, pod kierownictwem prof. N. Gąsiorowskiego, w Zakładzie Mikrobiologii Lekarskiej Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

W latach wojny (1941–1945) pracował w kierowanym przez prof. R. Weigla, Instytucie do Badań Tyfusu Plamistego we Lwowie, a następnie w filii krakowskiej

tegoż Instytutu. Zajmował się wówczas produkcją surowic, szczepionek i preparatów diagnostycznych. Bezpośrednio po wojnie, w latach 1945–49 pracował w Katedrze Bakteriologii Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz w Zakładzie Produkcji Surowic i Szczepionek PZH w Krakowie.

W latach 1949–1954 pracował w Śląskiej Akademii Medycznej jako kierownik Katedry i Zakładu Mikrobiologii Lekarskiej, a w latach 1951–1953 pełnił ponadto obowiązki dziekana Wydziału Lekarskiego Śląskiej Akademii Medycznej, zaś od 1953 do października 1954 – obowiązki rektora tejże Uczelni.

W latach 1954–1973 był kierownikiem Katedry i Zakładu Mikrobiologii Lekarskiej Akademii Medycznej we Wrocławiu, a od września 1954 dyrektorem Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN we Wrocławiu, aż do przejścia na emeryturę w grudniu 1985 r.

Jako wybitny immunolog i mikrobiolog pełnił wiele znaczących funkcji w życiu naukowym Polski. Był między innymi: redaktorem naczelnym czasopisma *Archivum Immunologiae et Therapiae Experimentalis*, a w latach 1962–1990 kierownikiem i przewodniczącym Zespołu Koordynacyjnego problemu węzłowego „Badania i wykorzystanie immunologicznego zróżnicowania organizmów”, był członkiem Sekretariatu Wydziału Nauk Medycznych PAN; członkiem Prezydium PAN i Prezydium Oddziału Wrocławskiego PAN; przewodniczącym Komitetu Immunologii PAN; członkiem-założycielem i przewodniczącym Polskiego Towarzystwa Immunologicznego (a także członkiem honorowym); członkiem Światowej Rady Unii Towarzystw Immunologicznych (IUIS); przewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Onkologii i członkiem rad naukowych wielu instytucji naukowych w kraju; członkiem Prezydium i przewodniczącym Sekcji Nauk Medycznych Komitetu Nagród Państwowych; członkiem Prezydium i przewodniczącym Sekcji Nauk Medycznych Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej dla Pracowników Nauki; zastępcą przewodniczącego tejże Komisji i członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Mikrobiologicznego.

Opublikował około 300 oryginalnych prac naukowych, ponad 30 publikacji przeglądowych i popularnonaukowych, 7 podręczników, 7 monografii, m.in.: „Immunologia”, „Immunologia praktyczna”, „Mikrobiologia lekarska” (wydania 1955, 1958, 1965, 1966, 1972), „Mikrobiologia kliniczna”, „Słownik immunologiczny” (wydania 1980, 1983). Był także współautorem wielu publikacji książkowych krajowych i zagranicznych.

Dzięki usilnym staraniom profesora Ślopka wybudowano i oddano w użytkowanie Polskiej Akademii Nauk nowoczesny kompleks Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej przy ulicy Czerskiej 12 we Wrocławiu. Instytut ten obecnie stanowi centrum badań z zakresu immunologii i terapii doświadczalnej w Polsce, a także dzięki szerokiej współpracy z ośrodkami zagranicznymi, oddziaływu na kształt współczesnej wiedzy o zjawiskach oporności i zróżnicowaniu immunologicznym organizmów żywych.

Profesor Stefan Ślopek zmarł we Wrocławiu dnia 22 sierpnia 1995 r.

Marian Mordarski

VIII ZJAZD POLSKIEGO TOWARZYSTWA IMMUNOLOGICZNEGO WE WROCŁAWIU

W dniach 28–30 września 1995 odbył się we Wrocławiu VIII Zjazd Polskiego Towarzystwa Immunologicznego, który zgromadził ok. 420 uczestników. Zjazd został zadedykowany pamięci wybitnego mikrobiologa i immunologa, zmarłego 22 sierpnia 1995 Profesora Stefana Ślopka, który był pierwszym przewodniczącym Polskiego Towarzystwa Immunologicznego w latach 1969–74.

W czasie Zjazdu wygłoszono 19 referatów w sesjach plenarnych oraz przedstawiono ok. 300 doniesień w sesjach roboczych – ustnie lub w formie plakatu. Sesje plenarne dotyczyły następujących zagadnień: (1) genetycznych aspektów odpowiedzi odpornościowej, (2) struktury bakterii, złożonych wielocukrów i reakcji na nie układu odpornościowego, (3) zagadnienia immunologiczne w nowotworach, (4) immunomodulacja za pomocą cytokin i inżynierii genetycznej, oraz (5) transplantacja tkanek i narządów, ze szczególnym uwzględnieniem dobierania dawców metodą genetyczną, immunosupresja i zapobieganie zakażeniom oportunistycznym. W sesjach plenarnych 12 referatów wygłosili naukowcy zagraniczni (z Anglii, Francji, Niemiec, Holandii i Szwajcarii), a pozostałe 7 – polscy.

W godzinach popołudniowych odbyło się 15 sesji roboczych, w czasie których zaprezentowano wszystkie doniesienia w formie plakatu, a wybrane (ok. 12–20 w 1 sesji – w postaci doniesienia ustnego). Sesje te dotyczyły praktycznie wszystkich zagadnień immunologii doświadczalnej i klinicznej – od immunomodulacji, biologii molekularnej, różnicowania limfocytów B, standaryzacji metod, niedoborów odpornościowych, poprzez odporność wrodzoną, zakażenia wirusowe, różnicowanie limfocytów T, charakterystykę komórek nowotworowych i mechanizmy immunologiczne w rozwoju i ograniczaniu wzrostu nowotworu, do – reakcji nadwrażliwości, zagadnień immunotoksykologii i immunologii klinicznej, relacji receptor – ligand, oraz transplantacji i zagadnień immunogenetyki. Do sesji roboczych nadesłano także szereg doniesień z krajów sąsiednich, jak Rosja, Ukraina, Białoruś, a nawet Bułgaria; jednak nie zostały one zaprezentowane w formie ustnej, ani plakatu. Na uwagę zasługuje duży odsetek prac poświęconych nowoczesnym zagadnieniom immunogenetyki, immunoregulacji i badań nad cytokinami, a przy tym ok. 15% prac wykonanych we współpracy z dobrymi ośrodkami zagranicznymi, co jest już tradycją polskiej immunologii.

Należy podkreślić bardzo sprawną organizację Zjazdu, przygotowanego przez pracowników naukowych Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej we Wrocławiu, przy udziale i dużej pomocy Zarządu Głównego PTI oraz Komitetu Badań Naukowych. Przewodniczącym Komitetu Naukowego Zjazdu był Prof. dr Andrzej Lange, a przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego – Doc. dr Maciej Ugorski. W czasie Zjazdu obradowało walne zgromadzenie członków PTI, które podjęło uchwałę o zmianie nazwy towarzystwa na: Polskie Towarzystwo Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej, a czasopisma *Polish Journal of Immunology* – na *Central-European Journal of Immunology*.

Prof. dr hab. med. Kazimierz Madaliński